

**МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ
АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗА ОСВІТНЬО-
ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «АГРОНОМІЯ»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

Мета дослідження – вивчення думок здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти щодо стану академічної доброчесності при навчанні за освітньо-професійною програмою «Агрономія».

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному web-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Агрономія» ТДАТУ (респонденти).

Опитування респондентів було проведено **в 2 семестрі 2020-2021 навч. року** за анкетною: «Академічна доброчесність». Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#)

Респондентам було запропоновано відповісти на одинадцять питань, що оцінювали: якість освіти, рівень корупції в університеті, недоброчесність в процесі навчання та вивчення дисциплін, навчальне навантаження; колективи кафедр та ПІБ викладачів, що є взірцем доброчесності. За результатами проведення анкетування керівництво ТДАТУ, факультету (інституту), кафедри може застосовувати різні форми адміністративного впливу та вживання корегувальних дій.

Всього опитані **109 респондент** (здобувач ступеня вищої освіти «Бакалавр»), що склало **71,2%** від загальної кількості здобувачів за цією освітньою програмою. Розподіл респондентів за курсами навчання наведено на рисунку 1. *Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).*

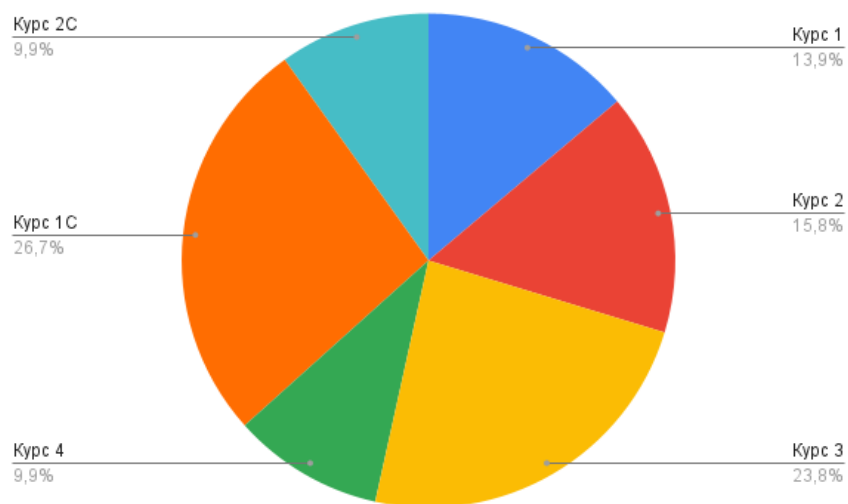

Рисунок 1 – Розподіл респондентів за курсами навчання

1. Здобувачам було запропоновано оцінити *якість освіти, яку вони отримують в ТДАТУ* за наступною шкалою (рівні): дуже низький; загалом низький; середній; загалом достатньо високий; дуже високий. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 2.

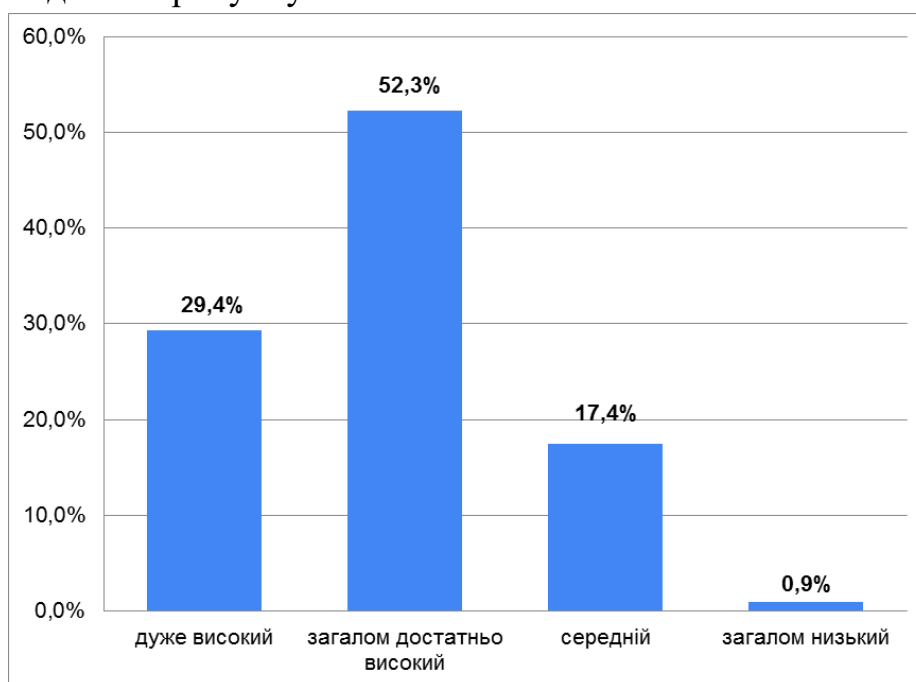

Рисунок 2 - Оцінювання якості освіти в ТДАТУ здобувачами вищої освіти (у відсотках)

З аналізу рисунку 2 не важко пересвідчитися у високій оцінці якості освіти в ТДАТУ, а саме рівні «дуже високий» 29,4% та «загалом достатньо високий» 52,3%.

2. Здобувачам вищої освіти було запропоновано *оцінити корупцію в університеті* за наступною шкалою: ні, не стосуються зовсім; частково стосуються, але часто викладачів провокують самі студенти; стосуються частково, і "ініціатива" належить деяким викладачам; корупція у нас масове явище, у якому задіяні усі - і студенти, і викладачі. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 3.

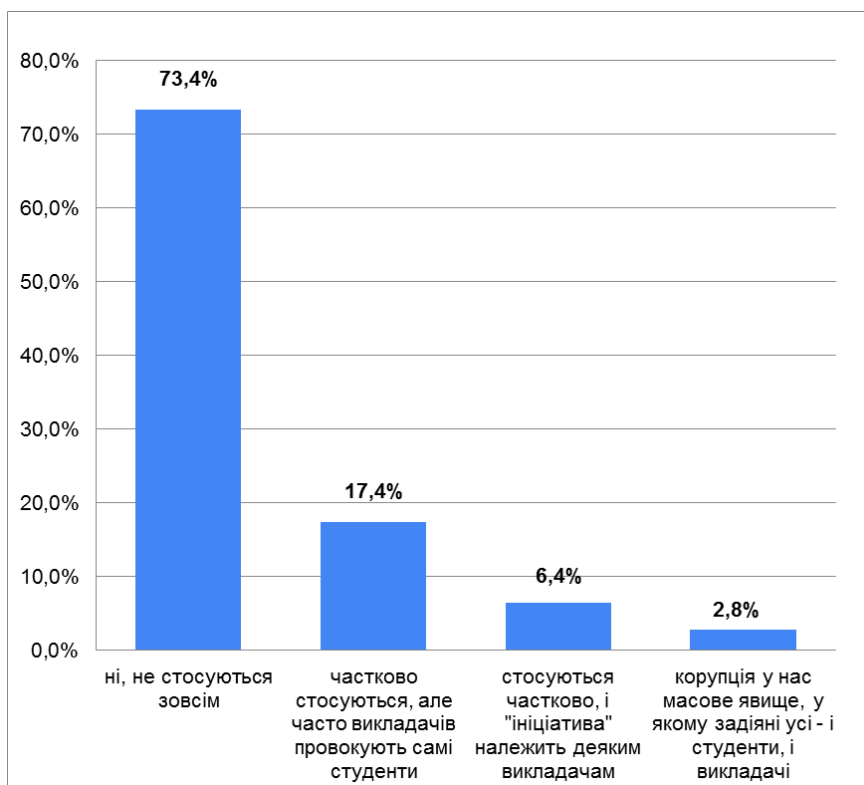

Рисунок 3 - Оцінювання здобувачами вищої освіти рівня корупції в університеті (у відсотках)

Аналіз рисунку 3 свідчить про низький рівень корупції в ТДАТУ, а саме респонденти відповіли 73,4 % «ні, не стосуються зовсім». Дали відповідь «частково стосуються, але часто викладачів провокують самі студенти» 17,4% респондентів.

3. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Чи доводилось Вам особисто в цьому семестрі робити наступне...?». Варіанти відповідей були наступні - *часто, рідко, ніколи*:

- дарувати подарунки викладачам
- надавати викладачам на послуги кафедри
- купувати навчальні матеріали кафедри
- купувати реферат
- купувати курсову роботу
- купувати дипломну роботу
- платити гроші за оцінку
- платити за поселення у гуртожиток
- готувати шпаргалки для складання заліків, іспитів, ПМК
- списувати з власних конспектів на контрольних заходах
- завантажувати матеріали з Інтернету, компіювати і здавати як власні.

Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 4.

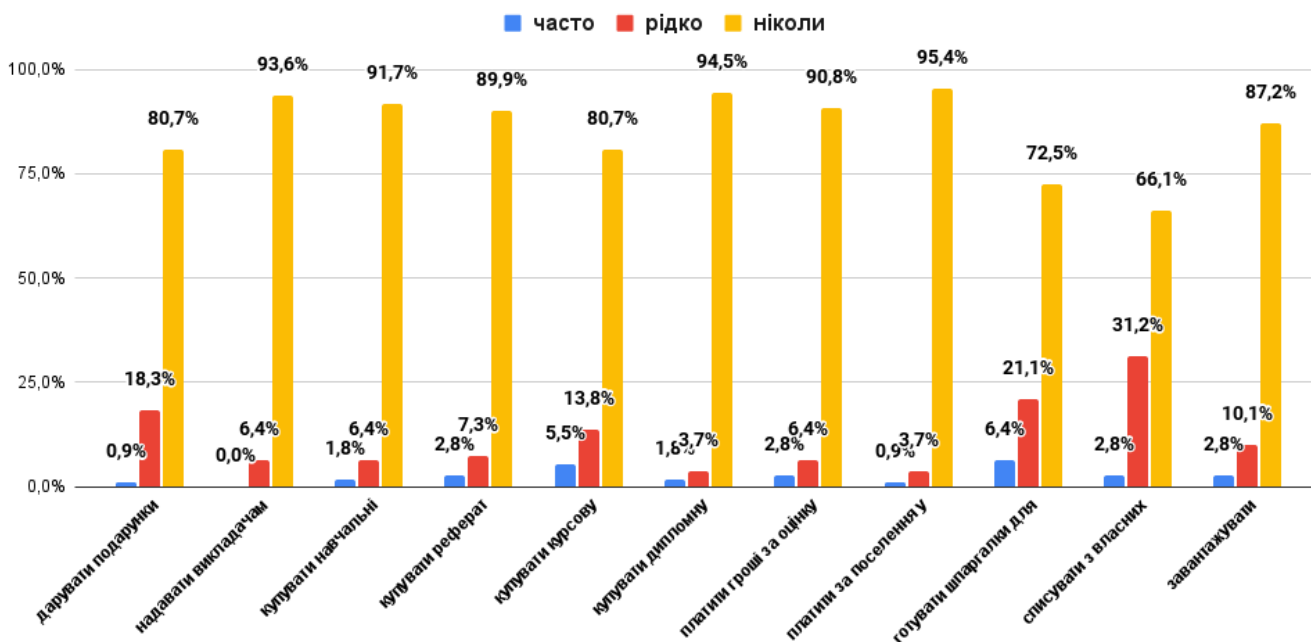

Рисунок 4 - Оцінювання здобувачами вищої освіти дій щодо питань недоброчесності в університеті (у відсотках)

Аналіз відповідей показує, що в середньому 85,7% респондентів перелічених дій щодо питань недоброчесності в університеті не робили. Респонденти (33,9%) вказали, що «часто» і «рідко» списувати з власних конспектів на контрольних заходах; 27,5% «часто» і «рідко» - готувати шпаргалки для складання заліків, іспитів, ПМК; 19,3% «часто» і «рідко» - дарували подарунки викладачам та купували курсову роботу.

4. В продовженні попереднього питання здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Якщо Ви в цьому семестрі особисто робили щось з вище переліченого, то з якою метою?». Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- для того, щоб вступити до ЗВО
- для того, щоб отримати потрібну оцінку
- для того, щоб не здавати лабораторні і практичні роботи
- для того, щоб не робити особисто курсову чи дипломну роботу
- це був «знак вдячності»
- в мене не було вибору, я діяв під тиском вимог викладача.

Дали відповідь на це запитання **56 (51,3%)** з **109** респондентів, які відповіли, що робили недоброчесні дії для того, щоб отримати потрібну оцінку 35,7 % та 39,3% в «знак вдячності» (рис. 5).

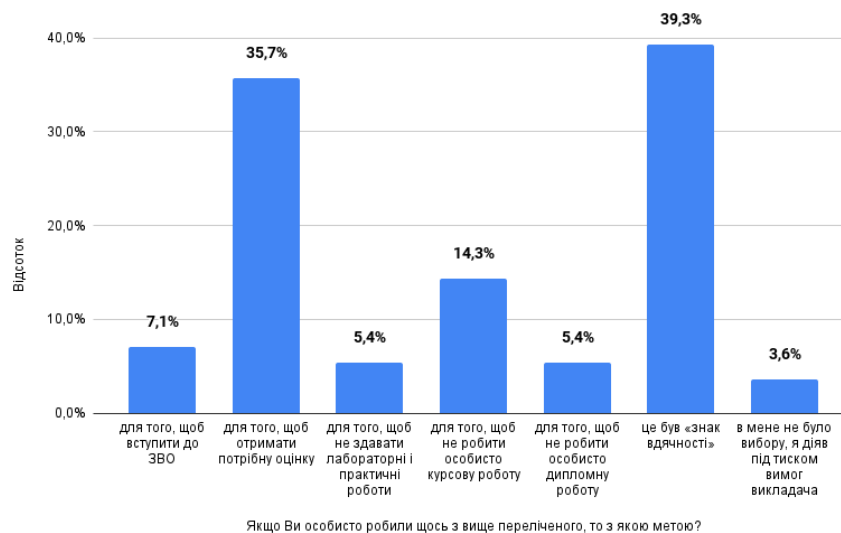

Рисунок 5 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

5. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «В який спосіб можна дізнатися про існування можливості «купити» оцінку?». Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- від самого викладача
- від старости
- від методистів, лаборантів тощо
- від студентів старших курсів
- від своїх сокурсників
- не володію такою інформацією

Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 6.

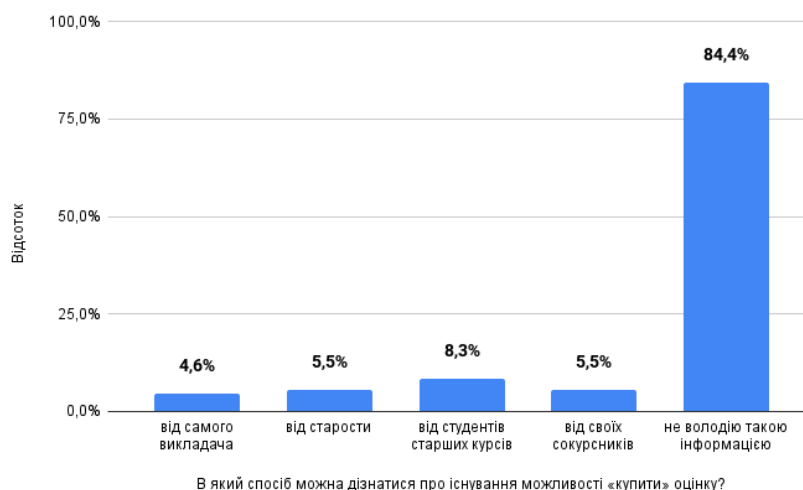

Рисунок 6 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

З рисунку 6 видно, що 84,4% здобувачів вищої освіти не володіють інформацією щодо існування можливості «купити» оцінку.

6. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Оцініть як часто Вам в цьому навчальному році доводилось зустрічати повторителів на різних дисциплінах (на шкалі від 1 до 5, де 1 – взагалі не доводилось, 5 – дуже часто)». Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 7.

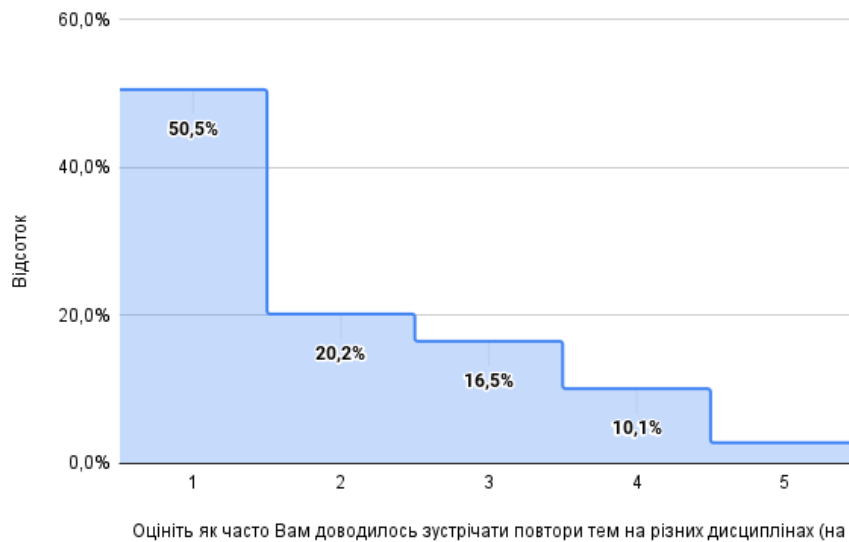

Рисунок 7 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

Аналіз рисунку 7 показує, що 50,5 % здобувачів вказали, що «взагалі не доводилось» зустрічати повтори тем на різних дисциплінах в цьому навчальному році та 20,2% «скоріш не доводилось».

7. На питання «*Чи доводилося Вам в цьому навчальному році писати однакові роботи для різних дисциплін?*» респонденти відповіли, що не доводилось 80,7% (рис. 8).

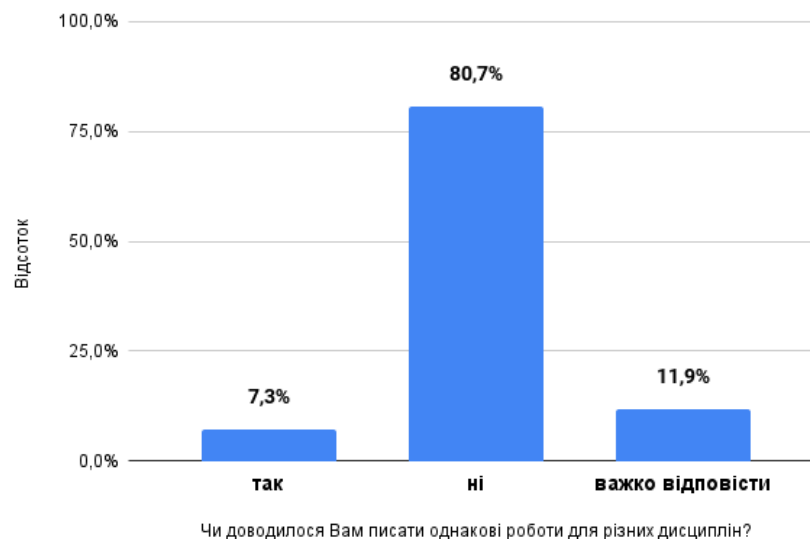

Рисунок 8 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

8. На питання «*Чи доводилося Вам в цьому навчальному році слухати курс (окремі теми) з академічного письма/академічної доброчесності?*» 48% респондентів (в основному 1 курсу) відповіли, що не доводилось, та 52%, відповідно, «так».

9. На питання «*Як Ви оцінюєте власне навчальне навантаження впродовж цього семестру?*» здобувачі вищої освіти всіх курсів навчання відповіли 51,4% як «помірне навантаження» та 22,9 % «скоріш надмірне» (рис. 9).

Рисунок 9 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

10. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Колективи яких кафедр, на Ваш погляд, є ВЗІРЦЕМ ДОБРОЧЕСНОСТІ та дотримання професійної етики?» (кількість відповідей не більше трьох). Дали відповіді 103 (94,5%) з 109 респондентів. Лідери серед кафедр за результатами опрацювання наведені на рисунку 10.

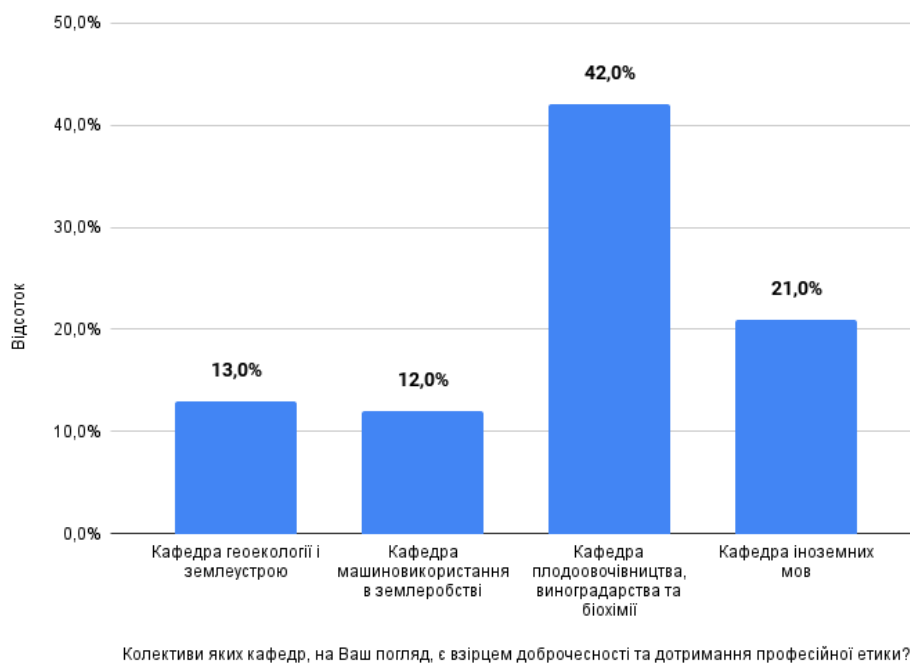

Рисунок 10 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

Аналіз результатів опитування показує, що кафедру плодовоовочівництва, виноградарства та біохімії вказали 42% здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр», як взірець доброчесності та дотримання професійної етики.

Висновки

1. Аналіз отриманих результатів щодо оцінювання якості освіти здобувачами вищої освіти «Бакалавр», які навчаються за ОПП Агронімія в ТДАТУ, показує, що 52,3% респондентів вважають цей показник, як достатньо високий і лише 0,9%, як низький. Для підвищення рівня якості освіти проводиться своєчасне та періодичне оновлення, модернізація освітньої програми з врахування думок стейкхолдерів. Також необхідним є запровадження сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор) при проведенні практичних занять з навчальних дисциплін професійної підготовки з метою формування пізнавальних професійних компетенцій; залучення до освітнього процесу виробників-практиків; підвищення педагогічної та професійної майстерності викладачів через систему стажувань та підвищення кваліфікації; оновлення матеріально-технічної бази забезпечення освітньої програми.

2. Щодо оцінки здобувачами вищої освіти рівня корупції в університеті, то 73,4% респондентів щодо цього питання відповіли «ні, не стосуються зовсім» та 17,4% - «частково стосуються, але часто викладачів провокують самі студенти». В межах протидії корупції в університеті розроблено та впроваджено антикорупційну програму ТДАТУ. Серед студентів та викладачів проводяться постійно профілактичні заходи з протидії корупції. Починаючи з I курсу до відома здобувачів на кураторських годинах доводяться основні поняття, які відносяться до «доброчесності», у тому числі в обов'язковому порядку студентів ознайомлюють з Кодексом честі, Антикорупційною програмою ТДАТУ і «Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату серед здобувачів вищої освіти в ТДАТУ».

3. Результати оцінювання показують, що 85,7% здобувачів вищої освіти «Бакалавр» за ОПП «Агронімія» ніяких дій щодо питань недоброчесності в університеті не робили. Цей показник доброчесності досить високий, але залишаються ще 14,3% (які робили подарунки, платили за курсові роботи та інше), з яких 35,7% робили це для того, щоб «отримати потрібну оцінку». У більшості випадків (8,3%) про можливість "купити" оцінку, студенти дізнаються від здобувачів старших курсів. Тому викладачами кафедри рослинництва імені професора В.В. Калитки постійно проводяться пояснювальні бесіди зі студентами на кураторських годинах та під час занять з метою формування чітких моральних настанов та переконань. Підтримка академічної доброчесності відбувається через формування процедур, що будуть сприяти на інституційному рівні прозорій комунікації членів академічної спільноти, оскільки, перш за все, потрібно думати не стільки про покарання, скільки про формування умов, які б не потребували вдаватися до академічної нечесності.

4. Щодо питання про розгляд однакових тем при вивченні різних дисциплін 50,5% опитаних вказали, що взагалі не зустрічалися з таким явищем і 20,2% - досить

рідко зустрічалися. Разом з тим 2,7% здобувачів ОС «Бакалавр» всіх курсів відповіли, що часто та дуже часто стикалися із повторним вивченням тем на різних дисциплінах. В зв'язку з цим особлива увага приділяється перегляду робочих програм навчальних дисциплін перед наступним начальним роком та їх ухваленню на засіданні кафедри і методичній комісії факультету.

5. Виходячи із отриманих результатів, на питання: *«Колективи яких кафедр, на Ваш погляд, є взірцем доброчесності та дотримання професійної етики?»* 42% респондентів визнали кафедру плодоовочівництва, виноградарства та біохімії. Таким чином, на цій кафедрі на високому рівні проводиться впровадження антикорупційної програми ТДАТУ.

Гарант ОПП «Агрономія»
першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти

к.с.-г.н., доцент

Зоя БІЛОУСОВА

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н, доцент

Радміла СКЛЯР